

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-02-24

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Magnusson, f.d. regeringsrådet Leif Lindstam och justitierådet Nina Pripp.

Enligt en lagrådsremiss den 5 februari 2004 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20),
2. lag om ändring i lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler,
3. lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementsrådet Staffan Sandström och kanslirådet Jan Stockhaus.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

De föreslagna lagändringarna hänger främst samman med att EU:s ministerråd den 16 december 2002 har antagit en förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (i fortsättningen kallad "tillämpningsförordningen"). Genom förordningen införs ett generellt, ständigt gällande undantag från förbudet mot samarbete mellan företag, när samarbetet enligt vad som sägs i artikel 81.3 är övervägande positivt för konsumenterna. De individuella undantagen avskaffas liksom icke-ingripandebeskeden. Gruppundantagen blir dock kvar.

För att vinna överensstämmelse med EG-rätten föreslås i lagrådsremissen olika ändringar i konkurrenslagen. I stället för den nuvarande möjligheten för Konkurrensverket att i särskilda fall besluta om undantag från förbudet mot företagssamarbete införs genom en ändring av 8 § ett generellt undantag, motsvarande det som föreskrivs i tillämpningsförrordningen med stöd av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. Samtidigt behålls det nuvarande systemet med nationella gruppundantag (8 a och 8 b §§). Lagrådet återkommer till de nämnda paragraferna i det följande.

EG-rätten tillåter att nationella organ tillämpar EG:s förbudsregler mot företagssamarbete samtidigt med nationella förbudsregler, s.k. parallell tillämpning. Tillämpningsförrordningen utgår från att en sådan tillämpning alltjämt skall vara möjlig. I förordningens artikel 3 finns emellertid vissa regler angående förhållandet mellan fördragsartiklarna 81 och 82 och nationell konkurrensrätt som de tillämpande myndigheterna har att iakttä.

I det utredningsbetänkande som närmast ligger till grund för lagrådsremissen (SOU 2003:73) föreslogs vissa regler om att, när det är fråga om avtal eller förfaranden som kan påverka handeln mellan EU:s medlemsstater (samhandel), artiklarna 81 och 82 skall tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i konkurrenslagen. Det remitterade lagförslaget innehåller inte några sådana regler, och Lagrådet har inte anledning att motsätta sig detta ställningstagande.

Lagrrådet går därmed över till att kommentera de enskilda bestämmelserna i remissförslaget.

Förslaget till lag om ändring i konkurrenslagen

8 - 8 b §§

I 8 § föreskrivs att förbudet mot företagssamverkan i 6 § inte gäller för ett avtal som uppfyller vissa angivna förutsättningar. Dessa förutsättningar, som bildar fyra särskilda punkter, är desamma som enligt gällande rätt. En nyhet är, som tidigare nämnts, att det inte längre skall krävas ett beslut från Konkurrensverket i varje särskilt fall för att förbudet mot företagssamverkan inte skall gälla, utan att varje företag har att självt bedöma om förutsättningarna för undantag är uppfyllda.

I 8 a och b §§ i det remitterade förslaget har tagits in bestämmelser om gruppundantag. I 8 a §, som motsvarar nuvarande 17 § första och andra styckena, föreskrivs dels att undantag från förbudet i 6 § gäller för sådana grupper av avtal som uppfyller förutsättningarna i 8 §, dels att sådana grupper av avtal anges i verkställighetsföreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. 8 b §, som motsvarar nuvarande 18 §, innehåller en regel om möjlighet för Konkurrensverket att återkalla det undantag som gäller för ett visst avtal på grund av gruppundantag.

Bestämmelserna i 17 och 18 §§ kom till år 1993, samtidigt som konkurrenslagen i övrigt. I den lagrådsremiss som föregick propositionen till riksdagen hade 17 § en annan lydelse. Det sades då att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämde fick föreskriva om undantag från förbudet i 6 § för grupper av avtal som uppfyllde förutsättningarna i 8 § (se prop. 1992/93:56 s. 304).

Vid lagrådsbehandlingen påpekade Lagrådet (a. prop. s. 337) att, som 17 § var formulerad, regeringen eller förvaltningsmyndighet hade tilldelats en rätt att utfärda föreskrifter av så långtgående slag att det i realiteten var fråga om att komplettera lagen med ett helt nytt

institut. Denna konstitutiva effekt i förening med de viktiga rättsverkningar som var kopplade till ett gruppundantag ledde enligt Lagrådets mening till slutsatsen att bemyndigandet inte utgjorde verkställighetsföreskrifter. I stället var det fråga om föreskrifter av sådan natur att de enligt 8 kap. 2 § regeringsformen måste meddelas genom lag. Lagrådet anförde att, eftersom rätten att utfärda sådana föreskrifter inte kan delegeras till regeringen eller till en förvaltningsmyndighet, bemyndigandet i 17 § syntes oförenligt med regeringsformen.

För att komma till rätta med det uppkomna problemet stod enligt Lagrådets mening två lösningar till buds. Den ena var att införa en materiell bestämmelse om gruppundantag i själva lagtexten och att komplettera denna bestämmelse med verkställighetsföreskrifter utfärdade av regeringen eller förvaltningsmyndighet, om så bedömdes nödvändigt. Den andra lösningen skulle kunna vara att använda ett system med dispenser från förbudet i 6 §.

I propositionen (s. 26 f.) tog regeringen fasta på Lagrådets kritik och föreslog att bestämmelsen om gruppundantag skulle utformas som ett generellt undantag från förbudsområdet för sådana kategorier av avtal som uppfyllde förutsättningarna i lagen för individuella undantag. 17 § borde också innehålla en regel om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämde skulle "i verkställighetsföreskrifter" ange sådana kategorier av avtal som det var fråga om.

Betänkandet SOU 2003:73 innehåller en analys av gruppundantagens rättsliga ställning (se s. 150 ff.). Med hänsyn bl.a. till gruppundantagens ingripande civilrättsliga verkningar ansåg utredningen att det kunde ifrågasättas om de förordningar om gruppundantag som har utfärdats av regeringen är väl förenliga med regeringsformens bestämmelser om verkställighetsföreskrifter. Fråga uppstod då om man i stället kunde utnyttja delegationsmöjligheten i 8 kap. 7 § rege-

ingsformen som grund för att utfärda förordningar om gruppundantag. Avgörande för den frågan var, enligt utredningens mening, om konkurrenslagen till sin karaktär är "i grunden" offentlighetsrättslig eller civilrättslig, något som ingalunda var givet.

I utredningsbetänkandet föreslogs emellertid av andra skäl än rättsliga att reglerna om gruppundantag i konkurrenslagen skulle avskaffas. Med hänsyn härtill innehåller betänkandet inte något slutligt ställningstagande till frågan om det skulle vara möjligt att fortsättningsvis meddela föreskrifter om gruppundantag i förordningsform.

Vid remissbehandlingen av utredningsbetänkandet fick förslaget om avskaffande av reglerna om gruppundantag ett splittrat mottagande. I lagrådsremissen har regeringen för sin del kommit fram till att det föreligger övervägande materiella skäl för att åtminstone tills vidare behålla systemet med gruppundantag. Frågor som avser gruppundantagens rättsliga ställning behöver enligt regeringens mening övervägas ytterligare (se avsnitt 10.3 i remissprotokollet).

Lagrådet noterar till en början att, enligt den ordning som hittills har gällt inom EU, rådet har utfärdat förordningar som har gett kommissionen befogenhet att i sin tur besluta om gruppundantag, dvs. genom förordning tillämpa artikel 81.3 i fördraget på vissa kategorier av avtal. Tanken är att detta system skall fortsätta att tillämpas (se punkt 10 av ingressen till tillämpningsförordningen).

Kommissionens gruppundantag gäller och har rättsverkningar även i Sverige på alla avtal som har samhandelseffekt, dvs. som påverkar handeln mellan EU:s medlemsstater. Frågan är då om det därutöver finns ett praktiskt behov av rent svenska gruppundantag. På den punkten har Lagrådet inte anledning att ifrågasätta regeringens be-

dömning, dvs. att det finns övervägande materiella skäl för att åtminstone tills vidare behålla ett system med gruppundantag.

När det sedan gäller gruppundantagens rättsliga ställning uppstår först frågan huruvida förordningarna om gruppundantag, så som de hittills har varit utformade, kan sägas utgöra sådana verkställighetsföreskrifter som enligt 8 kap. 13 § regeringsformen kan beslutas av regeringen eller, efter regeringens förordnande, av en underordnad myndighet. På den punkten bör beaktas att gruppundantagen har ingripande civilrättsliga verkningar, bl.a. på så sätt att avtal som omfattas av ett gruppundantag inte kan förklaras ogiltiga enligt 7 § konkurrenslagen. Av betydelse är också att bestämmelsen i 17 § första stycket (8 a § första stycket i remissförslaget) är allmänt hållen och lämnar utrymme för en vidsträckt utfyllande reglering. Dessa omständigheter talar mot att förordningarna om gruppundantag går in under regeringsformens bestämmelse om verkställighetsföreskrifter.

Nästa fråga är om gruppundantagen faller under det område som täcks av 8 kap. 7 § regeringsformen, vilket skulle innebära att regeringen i konkurrenslagen kunde bemyndigas att genom förordning besluta om gruppundantag. Enligt Lagrådets mening är det mycket tveksamt om 8 kap 7 § regeringsformen är tillämplig. Det bör även här beaktas att gruppundantagen kan få betydande civilrättsliga rättsverkningar. Det förhållandet att regeringen i 1992/93 års proposition inte vidhöll den utformning av 17 § konkurrenslagen som hade föreslagits i den föregående lagrådsremissen innebär också att man då inte ansåg att man kunde stödja sig på 8 kap. 7 § regeringsformen.

Det kan då diskuteras att antingen föra in tillräckligt detaljerade bestämmelser om gruppundantag i konkurrenslagen (jfr de särskilda bestämmelserna för vissa former av företagsamarbete i 18 a - 18 e §§) eller att överge systemet med bindande normer om gruppundan-

tag och i stället gå över till en ordning med allmänna råd, som då lämpligen får meddelas av Konkurrensverket. Ytterligare ett alternativ, som har förts fram under remissbehandlingen av utredningsbetänkandet, skulle kunna vara att i lagen föreskriva att samtliga EG-gruppundantag, till den del det inte är fråga om samhandel, skall gälla på motsvarande sätt i Sverige.

Lagrådet har för sin del inte underlag för något bestämt ställningstagande till vilket system som är att föredra. Det kan noteras att Konkurrensverket i sitt remissyttrande har uttryckt tveksamhet till tanken att verket i allmänna råd eller på annat sätt skall förklara hur verket avser att tillämpa förbudsreglerna. Och när det gäller möjligheten att göra EG-gruppundantagen tillämpliga på rent svenska förhållanden förefaller det tveksamt om alla svenska behov blir tillgodosedda genom en sådan lösning.

Trots de invändningar som kan riktas mot det nuvarande systemet med gruppundantag vill Lagrådet inte motsätta sig att det behålls under en övergångstid. Som tidigare har nämnts sägs i remissprotokollet att systemet skall bli föremål för ytterligare överväganden. I avvaktan på resultatet av dessa överväganden anser Lagrådet att den bestämmelse om gruppundantag som f.n. finns i 17 § första stycket konkurrenslagen och som nu föreslås överförd till 8 a § första stycket tills vidare bör kunna kvarstå. Däremot bör bestämmelsen om verkställighetsföreskrifter i andra stycket av den föreslagna 8 a § utgå, eftersom behörigheten att meddela den typen av föreskrifter följer redan av regeringsformen.

Den föreslagna bestämmelsen i 8 b § om möjlighet för Konkurrensverket att återkalla det undantag som gäller för ett visst avtal kan lämpligen tas in i 8 a § som ett andra stycke. Bestämmelsen bör enligt Lagrådets mening förtydligas och ges följande lydelse:

Om ett enskilt avtal till följd av ett gruppundantag är undantaget från förbudet i 6 § men har följder som är oförenliga med 8 §, får Konkurrensverket besluta att avtalet inte skall omfattas av gruppundantaget.

Genomförs Lagrådets förslag angående 8 b §, påverkas punkten 4 i det föreslagna första stycket i 60 §.

23 och 23 a §§

I 23 § första och tredje styckena föreslås bestämmelser som ger Konkurrensverket och Marknadsdomstolen möjlighet att ålägga ett företag att upphöra med överträdelser av förbuden i 6 eller 19 § eller artikel 81 eller 82 i EG-fördraget. Enligt 23 § andra stycket skall Konkurrensverket dock i vissa fall kunna nöja sig med att i stället godta ett åtagande från företaget att vidta åtgärder som är ägnade att undanröja misstankar som verket haft om att företaget överträder något av förbuden. Ett beslut om att godta ett sådant åtagande föreslås i 23 a § kunna återkallas i vissa fall.

Enligt Lagrådets mening skulle regleringen bli tydligare om bestämmelserna i 23 § andra stycket om godtagande av ett åtagande och i 23 a § om återkallelse av ett beslut om ett sådant godtagande samlades i en och samma paragraf, förslagsvis i 23 a §, så att 23 § andra stycket förs över till den paragrafen och tas in som ett första stycke och de i remissen föreslagna bestämmelserna där får bilda ett andra stycke. Kvar i 23 § blir då de föreslagna första och tredje styckena.

De föreslagna bestämmelserna i 23 § andra stycket sägs i remissprotokollet ha utformats efter mönster av artikel 9 i tillämpningsförordningen. Stycket har dock fått ett annorlunda innehåll än motsvarande regel i artikel 9. Enligt förslaget kan Konkurrensverket initiera frågan om ett åtagande redan när verket misstänker en överträdelse,

medan utgångspunkten i artikel 9 är att kommissionen avser att fatta ett beslut om att en överträdelse skall upphöra. I 23 § andra stycket sägs emellertid också att Konkurrensverkets möjlighet att godta ett åtagande kan komma i fråga "i stället för att" meddela ett åläggande för företaget att upphöra med överträdelsen. Skrivningen kan uppfattas så att Konkurrensverket kan godta ett åtagande endast i de fall ett åläggande enligt första stycket annars hade kommit i fråga.

Enligt vad som upplysts under föredragningen är avsikten med förslaget att Konkurrensverket inte i onödan skall behöva belastas med tidskrävande utredningar när verket ifrågasätter ett avtal eller förfarande. I linje därmed bör Konkurrensverket enligt Lagrådets mening kunna godta ett åtagande på ett tidigt stadium. Tillämpningsförrordningen synes inte innebära något hinder mot en sådan ordning.

Vad som nu har sagts bör komma till uttryck i lagtexten. Det bör också framgå av lagtexten att ett beslut om godtagande får den rättsverkningen att Konkurrensverket, så länge beslutet gäller, inte kan besluta om ett åläggande enligt 23 § första stycket i de avseenden som företagets åtagande omfattar.

Lagrådet förordar att 23 a § ges följande lydelse:

Har fråga uppkommit om ett företag överträder något av de förbud som avses i 23 § första stycket får Konkurrensverket, om företaget åtar sig att vidta åtgärder som medför att verket inte längre ifrågasätter att någon överträdelse föreligger, besluta att godta åtagandet. Verkets beslut får avse en bestämd tid. Så länge beslutet gäller får verket i de avseenden åtagandet omfattar inte meddela något åläggande enligt 23 § första stycket.

Konkurrensverket får återkalla ett beslut enligt första stycket, om --- (se det remitterade förslaget).

Godtas Lagrådets förslag till omdisponering av de föreslagna 23 och 23 a §§, får följändringar göras i 29, 57, 64 och 69 §§.

Bestämmelserna i remissprotokollets 23 a § (dvs. 23 a § andra stycket enligt Lagrådets förslag) har sin motsvarighet i art. 9.2 i tillämpningsförordningen. Vad gäller lagtextens punkt 3, som ger Konkurrensverket möjlighet att återkalla sitt godtagandebeslut, om detta grundas på ofullständiga, oriktiga eller vilseledande uppgifter, saknas dock den i tillämpningsförordningens artikel 9.2 intagna bestämmelsen att uppgifterna skall ha lämnats av parterna. Det har inte i remissprotokollet angetts något skäl till att detta krav har uteslutits i lagförslaget. Frågan bör uppmärksammas under lagstiftningsärendets fortsatta behandling.

Ett beslut om återkallelse av ett godtagande bör enligt Lagrådet kunna överklagas till Marknadsdomstolen. Lagrådet återkommer till detta i anslutning till 60 §.

29 §

I den föreslagna nya lydelsen av paragrafen får – om Lagrådets nyssnämnda förslag angående 23 och 23 a §§ genomförs – hänvisningen till beslut om godtagande av åtagande ”enligt 23 § andra stycket” ändras till beslut ”enligt 23 a § första stycket”. Vidare får i sista meningen ”23 a § 3” ändras till ”23 a § andra stycket 3”.

57 §

Om Lagrådets förslag till ändringar av 23 och 23 a §§ godtas, får den föreslagna ändringen i 57 § första stycket utgå. Vidare får i andra stycket den föreslagna hänvisningen till 23 § andra stycket ändras till ”23 a § första stycket”.

60 §

Ett beslut om att godta ett åtagande enligt 23 § andra stycket i remissförslaget (23 a § första stycket enligt Lagrådets förslag) är gynnande för det berörda företaget. Att återkalla ett sådant beslut bör därför enligt Lagrådets mening kunna överklagas till Marknadsdomstolen. En föreskrift om detta bör föras in som en ny punkt i första stycket. I så fall får också en följdändring göras i andra stycket.

Med anledning av vad Lagrådet har föreslagit beträffande 8 b § bör den föreslagna punkten 4 i första stycket formuleras: "4. åtgärd enligt 8 a § andra stycket."

64 och 69 §§

Om Lagrådets förslag till ändringar i de föreslagna 23 och 23 a §§ godtas, får den föreslagna hänvisningen till 23 § tredje stycket i 64 § första stycket 1 ändras. Detsamma gäller hänvisningen till 23 § tredje stycket i 69 § första och andra styckena .

70 §

Av art. 15 i tillämpningsförordningen följer bl.a. att ett lands konkurrensmyndigheter och kommissionen på eget initiativ får lämna skriftliga yttranden till de nationella domstolarna när de prövar frågor som rör tillämpningen av artikel 81 eller artikel 82 i EG-fördraget. I första stycket av förevarande paragraf föreskrivs att ett sådant yttrande får utan hinder av 17 kap. 3 § rättegångsbalken beaktas av rätten utan åberopande av part.

Enligt 17 kap. 3 § andra meningen rättegångsbalken får en dom i ett dispositivt mål inte grundas på någon omständighet som inte någon av parterna åberopat till grund för sin talan. Eftersom en prövning som rör tillämpningen av någon av de nyssnämnda artiklarna i fördraget kan komma upp inte endast i dispositiva mål utan också i

indispositiva mål som handläggs vid allmän domstol eller i Marknadsdomstolen, liksom i ärenden, förordar Lagrådet att omnämmandet av 17 kap. 3 § rättegångsbalken får utgå. Även utan denna hänvisning kommer ett yttrande från kommissionen eller Konkurrensverket att kunna läggas till grund för domstolens avgörande också i ett dispositivt mål.

I andra stycket har tagits in bestämmelser om att rätten i vissa fall får avvisa ett skriftligt yttrande av kommissionen eller Konkurrensverket. Lagrådet vill ifrågasätta behovet och lämpligheten av en sådan reglering. I de sannolikt mycket få fall då kommissionen eller verket lämnar ett yttrande torde yttrandet i allmänhet vara av särskilt intresse. Detta talar starkt emot att domstolen ges möjlighet att avvisa yttrandet.

Det torde också kunna förväntas att domstolen och parterna i allmänhet kommer att känna till när kommissionen eller Konkurrensverket avser att lämna ett yttrande och att yttrandet också kommer in till domstolen innan handläggningen avslutas. Någon skyldighet för domstolen att skjuta upp sitt avgörande i väntan på yttrandet finns inte. Skulle yttrandet komma in först efter det att domstolen skilt målet eller ärendet ifrån sig, får yttrandet lämnas utan avseende och läggas till handlingarna. Några särskilda föreskrifter i dessa avseenden behövs inte enligt Lagrådets mening.

Sammanfattningsvis förordar Lagrådet därför att det föreslagna andra stycket helt får utgå.

I tredje stycket föreslås en bestämmelse om att ett yttrande från kommissionen eller Konkurrensverket skall förebringas under huvudförhandlingen när en sådan äger rum. Lagrådet ifrågasätter mot bakgrund av 17 kap. 2 § rättegångsbalken behovet av denna bestäm-

melse. Enligt denna paragraf skall, om huvudförhandling hållits, domen grundas på vad som förekommit under förhandlingen. Yttrandet måste alltså ha förebringats vid denna för att kunna beaktas i domen. Lagrådet förordar därför att första meningen i det föreslagna tredje stycket får utgå. Om detta förslag godtas, förordar Lagrådet att andra meningen i detta stycke, där det sägs att parterna skall beredas tillfälle att yttra sig, flyttas upp till det föreslagna första stycket. Det innebär att även tredje stycket i sin helhet bör utgå.

Med Lagrådets förslag får 70 § följande lydelse:

Ett yttrande som har lämnats av Europeiska gemenskapernas kommission eller Konkurrensverket med tillämpning av artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 får beaktas av rätten utan åberopande av part. Parterna skall beredas tillfälle att yttra sig över yttrandet.

Övergångsbestämmelserna

I punkt 6 i de föreslagna övergångsbestämmelserna föreskrivs att konkurrensskadeavgift inte får påföras för överträdelse eller åsidosättanden av artikel 81 eller 82 i EG-fördraget såvitt avser tid före den 1 januari 2001. Genom valet av denna tidpunkt skall uppnås överensstämmelse med vad som föreskrevs om påförande av konkurrensskadeavgift då bestämmelser om nationell tillämpning av EG:s konkurrensregler infördes i lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler (i det följande kallad 1994 års lag).

Ändringarna i konkurrenslagen innebär bl.a. att påförande av konkurrensskadeavgift vid överträdelse av förbudet i artikel 81 eller 82 i EG-fördraget kan grundas direkt på 26 § konkurrenslagen och inte som nu indirekt på sistnämnda bestämmelse genom en hänvisning i 1994 års lag.

Enligt Lagrådets mening uppnås en klarare reglering om det föreskrivs att konkurrensskadeavgift får påföras enligt de nya bestämmelserna i konkurrenslagen såvitt avser tid efter ikraftträdandet av dessa bestämmelser och att avgift enligt 1994 års lag får påföras såvitt avser tid dessförinnan.

Punkt 6 föreslås därför få följande lydelse:

Konkurrensskadeavgift får påföras för överträdelser eller åsidosättanden av artikel 81 eller 82 i EG-fördraget såvitt avser tid efter den 30 april 2004.

Förslaget till lag om ändring i lagen om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler

1 §

Lagen innehåller för närvarande bestämmelser om bl.a. tillämpningen av de konkurrensregler som till följd av Sveriges anslutning till EU gäller här i landet. Med artikel 43 i tillämpningsförordningen upphävs med visst undantag rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962 om tillämpning av fördragets artikel 85 och 86. De bestämmelser som finns i lagen om tillämpningen av denna förordning föreslås därför nu bli utmönstrade ur lagen.

Med hänsyn till den grundläggande betydelse artiklarna 81 och 82 (förutvarande 85 och 86) har på konkurrensrättens område vore det enligt Lagrådets mening av värde om en upplysning om tillämpningsförordningen togs in som ett nytt andra stycke i 1 § med följande lydelse: "Bestämmelser om tillämpning av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget finns också i konkurrenslagen (1993:20) och i rådets för-

ordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget.”

Övergångsbestämmelser

Med hänvisning till vad Lagrådet anfört i fråga om övergångsbestämmelserna till lagen om ändring i konkurrenslagen bör till förevärande lag fogas en övergångsbestämmelse av följande lydelse:

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om påförande av konkurrensskadeavgift för överträdelser eller åsidosättanden av artikel 81 eller 82 i EG-fördraget såvitt avser tid före den 1 maj 2004.

Förslaget till lag om ändring i lagen om marknadsdomstol m.m.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

I betänkandet SOU 2003:73 föreslogs vissa ändringar i 4 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100). Ändringarna var föranledda av de nya bestämmelser som enligt utredningsförslaget skulle föras in i 45 § andra stycket och 47 § andra stycket konkurrenslagen.

I remissprotokollet (avsnitt 13.3, under rubriken "Sekretess") anförs att någon ändring i 4 kap. 5 § sekretesslagen inte är påkallad. Det hänvisas härvid till 4 kap. 1 § och 8 kap. 6 § andra stycket sekretesslagen.

Lagrådet har för sin del inte övertygats om att det inte behöver göras någon ändring i 4 kap. 5 § sekretesslagen. Lagrådet har emellertid inte underlag för något bestämt ställningstagande. Enligt Lagrådets

mening bör bestämmelserna om sekretess i konkurrensmyndigheters verksamhet - som i dag är både komplicerade och svårtolkade - bli föremål för förnyade överväganden. Härvid bör bl.a. betydelsen av artikel 28 i tillämpningsförordningen beaktas.